

PTE, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar,
Andragógia Intézet, Andragógia Tanszék

A pécsi egyetem és Zsolnai József

A mai pécsi egyetem – miközben büszkén viseljük jelképeinken az 1367-es alapítás dátumát – igazából az I. világháborút lezáró és az Osztrák–Magyar Monarchiát megszüntető békeszerződés terméke. A háború végén Magyarország új határok között, harmadára zsugorodva, de függetlenül élt tovább. Az elcsatolt területek magyar egyetemei az új országhatárok között találtak maguknak helyet, a kolozsvári Szegeden, a Selmecbányai Erdészeti Egyetem Sopronban, a pozsonyi egyetem négy fakultása pedig a szerb megszállás megszűntével Pécsre települt. A felsőoktatás átszervezésében elévülhetetlen érdeme volt gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszternek. A Pécsre költözött bölcsészkarnek hagyományosan magas színvonalú pedagógiai és pszichológiai képzései voltak. Oktatói színvonalas képzési rendszert műveltek.

Kitűnik közülük Weszely Ödön, aki szemléletében, tájékozottságában igazi européer volt, professzorként és rektorként is a progresszió képviselője volt. Az első világháborút követően a hatalom a bölcsészkart megszüntette, a soproni evangélikus teológiai kart leválasztotta, s a jogi kar, illetve az orvosi kar szovjet mintára egykarú szakegyetemként működött tovább. Pécssett, Egerben, Szegeden a rohamosan átalakuló közoktatás tanárihiányának megszüntetésére létrehozták a Pedagógiai Főiskolákat. A tanárok jelentős részben tapasztalt tanítóképzői tanárok, illetve a felozlatott szegedi polgáriskolai tanárképző szakavatott oktatói voltak.

Pécssett szerencsére színvonalas pedagógiai képzés jött létre. Az egyetem tanszékvezetői jelentős szerepet töltek be a magyar pedagógia történetében. A nagykőrösi tanítóképzőből érkezett Nagy Sándor, a hazai didaktika nagy alakja. Vele együtt jött Kelemen László, a kiváló pszichológus is. Nagy Sándort a kiváló tanítóképzős tanár, József Attila szegedi hallgatótársa, Szántó Károly követte. Didaktikai tankönyvéből a főiskolák tanárjelöltjeinek sokasága tanult. Nyugdíjazását követően a valamikori pécsi diák, a debreceni egyetemre átigazolt nagyszerű tanár, Vastagh Zoltán követte. Szemlélete túlnőtt a hagyományos klasszikus pedagógiai gondolkodásmódon. Működése során jelentős fiatalítás történt a tanszéken, s az 1983-as egyetemi fúzió idején a Tanárképző Főiskola utolsó főigazgatója, illetve első dékánja volt a Tanárképző Karnak. Nagy változást jelentetett az átalakulási folyamat. Vastagh Zoltánt egy másik nagyszerű pedagógus, a konzervatív marxista tudós, Gáspár László követte. Iskolateremtői munkássága ismert, gyors távozása egy megkezdett program végét jelentette, a pedagógiai és pszichológiai tanszékekből, valamint a közművelődési szakcsoportból létrehozott HUFTI (Humánfejlesztési Tudományok Intézete) nevű intézet is feloszlott.

A pécsi egyetemre Gáspár professzor úr kilépése után jött saját pedagógiai és tanárképzési programjával, sokszínű kultúrát hordozó csapatával Zsolnai József.

Önéletrajzi regénye pompásan mutatja be azt a nagyszerű életutat, melynek során a tanítóképzős ásoththalmi diákból a neveléstudósok egyik legkiválóbbja lesz.

Vezetésével a pedagógiai tanszékek, majd a Tanárképző Intézet jelentősen átalakult. A program is más lett, elsősorban a modern, nem konvencionális megoldások voltak inyére valók. A sok tudományszervezési munka sikert hozott számára. Ismert emberként kiváló programokat dolgozott ki. Munkatársai értékes emberek, Ő jól megválogatta a csapatát.

Örülök, hogy volt lehetőségünk egymást megtalálni. Jókat beszélgettünk, és hálás voltam, hogy a pszichológiai doktoriskolából kisodródott andragógiai alprogramot az addigra Veszprémbe emigrált Zsolnai professzor befogadta.

Szerencsésnek érzem magam, hogy baráti kapcsolatba kerülhettem vele. Találkozásaink Pécsen, Veszprémbe, Törökbálinton, Pápán emlékezetesek számomra.

A PTE Felnőttképzési Kar kurzusain tartott előadásai pedig emlékezetesek voltak tanároknak, hallgatóknak egyaránt. Kár, hogy már csak múlt időben beszélhetek Róla.

A Gondolat Kiadó könyveiből